

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ, מועד ב' תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 011241
קובץ: תשובות סופיות

עברית: הבנה, הבעה ולשון שאלון מותאם

הוראות לנבחן

שימו לב: בבחינה במועד זה יש הנחיות מיוחדות. יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה. (במסגרת)

עברית: הבנה, הבעה ולשון – שאלון מותאם

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון – הבנה והבעה – 44 נקודות

חלק שני – לשון – 56 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר / פרק ג: מערכת הצורות – יש לבחור באחד הפרקים

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר (נספח 2).

ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

נספחים: נספח 1 – מאמרים; נספח 2 – דף עזר.

הנחיות מיוחדות למועד זה: (בראש החלק השני, במסגרת) בחלק זה שלושה פרקים. ענו על ארבע שאלות סך

הכול, כמפורט להלן (לכל שאלה – 14 נקודות). תוכלו לענות על ארבע השאלות מתוך שאלות 6–11 (פרק א – שם

המספר ופרק ב – תחביר) או מתוך שאלות 6, 12–16 (פרק א – שם המספר ופרק ג – מערכת הצורות). שימו לב:

בכל שאלה שתבחרו, ענו על כל הסעיפים.

בהצלחה!

תשובות סופיות

חלק ראשון – הבנה והבעה

שאלה 1

א. תגובה 1: הצ'אטבוט.

תגובה 2: יועצת בית הספר.

ב. תשובה אפשרית א – תגובה 1 (הצ'אטבוט):

נימוק: התגובה מביעה אמפתיה, מעודדת ומעניקה תחושה של הכלה וביטחון, ואינה נותנת עצות. לפי פסקה ד, אלה האסטרטגיות שבהן השתמשה בעיקר הבינה המלאכותית.

דוגמה: "נשמע שאת עוברת תקופה מלחיצה מאוד, וזה טבעי להרגיש תסכול ואכזבה כשיש כל כך הרבה דרישות." (או: "הקושי שלך להספיק הכול לא אומר עלייך משהו רע." / "את לא לבד בתחושה הזאת.")

תשובה אפשרית ב – תגובה 2 (יועצת בית הספר):

נימוק: בתגובה יש עצה מעשית, והיא מעודדת את הנערה לחקור את עצמה ולנתח את דפוסי ההתנהגות שלה. לפי פסקה ד, כך נוטים להגיב מטפלים אנושיים.

דוגמה: "כדאי לבנות סדר עדיפויות ברור שיבהיר לך את מידת החשיבות של כל משימה." (או: "מעניין אותי לדעת איך את מארגנת את הזמן שלך בתקופות כאלה, ואם קיבלת על עצמך יותר מדי משימות." / "זה גם יאפשר לך לבחון אם את מלחיצה את עצמך לטובה.")

שאלה 2

(1) האמפתיה שמעניקה הבינה המלאכותית למטופלים היא מדומה ואינה אמיתית.

שאלה 3

א. "התגובות של הבינה המלאכותית עקביות, רגועות, מחזקות, ובעיקר אינן מעוררות מחלוקת."

או: "הבינה המלאכותית לומדת כל הזמן את מה שאנחנו רוצים לשמוע ממנה."

או: "הבינה המלאכותית אינה מאתגרת עמדות, אלא משקפת אותן בצורה חכמה ומעודנת."

ב. סגנון כתיבה מרצה פוגע בהתפתחות הנפשית של בני הנוער, בחוסן הרגשי שלהם ובכושר קבלת ההחלטות,

וגם ביכולת לפתח אמפתיה. כאשר הבינה המלאכותית רק אומרת להם את מה שהם רוצים לשמוע, הם אינם

מתרגלים הקשבה למשוב לא נוח, התמודדות עם אכזבות והבנה שאנשים שונים רואים את אותו המצב

אחרת. כך הם לא ילמדו לשאת מורכבות, אי-ודאות וביקורת, ויתרגלו לצפות שהעולם תמיד יתאים את עצמו אליהם.

שאלה 4

א. (3) מדוע כדאי לנו בכלל לטרוח לפתח מערכות יחסים חדשות? (מאמר 2, פסקה ח)

ב. שאלה (3) היא שאלה רטורית: הכותבת אינה מצפה לתשובה ואינה עונה עליה, אלא משתמשת בה כדי להביע את עמדתה – שמי שיש לו צ'אטבוט ש"מבין אותו טוב כל כך" עלול לוותר על קשרים אנושיים חדשים. לעומת זאת שאר השאלות הן שאלות "אמיתיות": הכותבות משיבות עליהן במאמר, ובכך הן מציגות את הנושא ומספקות לקוראים מידע.

שאלה 5 – סקירה לדוגמה

בינה מלאכותית ככלי לתמיכה נפשית: סיבות ובעיות

בשנים האחרונות פונים אנשים רבים לצ'אטבוטים מבוססי בינה מלאכותית כדי לקבל תמיכה רגשית (פרנקנברג, 2025). לשימוש זה כמה סיבות, אך הוא מעורר גם לא מעט בעיות.

הסיבה הבולטת היא הזמינות: הצ'אטבוט נגיש בכל שעה ובכל מקום, וחוסך את החיפוש המייגע אחר מטפל מתאים. נוסף על כך עלותו נמוכה בהרבה מזו של טיפול פסיכולוגי, ולעיתים השימוש בו אף אינו כרוך בתשלום (פרלמן, 2025; פרנקנברג, 2025). סיבה אחרת היא ההתאמה האישית: הכלים מתבססים על מאגרי נתונים גדולים, ולכן הם יכולים לאבחן במדויק את מצבו של הפונה, והם מגיבים בסגנון תומך ואמפתי המותאם לכל אדם (פרלמן, 2025; פרנקנברג, 2025).

עם זאת, לשימוש בכלים אלה יש מחיר. ראשית, המשתמשים מוותרים על פרטיותם, והמידע הרגיש שהם מוסרים עלול להישמר, לשמש לצרכים אחרים ואף להשפיע על החלטותיהם. שנית, האמפתיה של המכונה אינה אמיתית אלא חיקוי בלבד (פרלמן, 2025; פרנקנברג, 2025). זאת ועוד, הזמינות התמידית עלולה ליצור תלות רגשית, להחליש את הצורך בקשרים אנושיים ולפגוע ביכולת להתמודד עם רגשות באופן עצמאי (פרנקנברג, 2025). נמצא אפוא שהיתרונות המעשיים של הבינה המלאכותית בתחום הנפשי מלווים בסיכונים ממשיים, ולכן לדברי אנשי מקצוע שילובה בטיפול מחייב זהירות (פרלמן, 2025).

ביבליוגרפיה

פרלמן, ג' (16 במרץ 2025). בטיפול עם בינה מלאכותית? אתר מכון דוידסון לחינוך מדעי. אוחר

מ־davidson.org.

פרנקנברג, ע' (18 במאי 2025). השותפה הסמויה: כך הבינה המלאכותית חודרת למערכות היחסים שלנו. הארץ.

אוחר מ־haaretz.co.il.

חלק שני – לשון

שאלה 6

- יותר משנים עשר אלף מפעלים; עשרה אחוזים
- שבעה מהנדסות ומהנדסים
- החלטה מספר מאה שבעים ושתיים
- שנת אלפיים ושש עשרה
- בחמישה בדצמבר
- שלושת החששות
- בני שמונה עשרה; פי שניים
- במאה העשרים ואחת

שאלה 7

- א. (1) משפט איחוי (מאוחד / מחובר):
[כלי הבינה המלאכותית עשויים להפחית סימני דיכאון וחרדה], איבר 1 [עם זאת לדעת מומחים, שימוש בכלים אלה אינו חלופה לטיפול אנושי]. איבר 2
(2) משפט מורכב:
[כאשר צעירים מתחבטים בסוגיות בתחום הרגש], פסוקית תיאור זמן הם נעזרים בבינה מלאכותית.
• בכלים – לוואי.
• בסוגיות – מושא.
- ב. התשובות של הצ'אט מדמות תשובות אנושיות, לכן החוקרים אינם יכולים להבחין בין תשובות של מומחים אנושיים ובין תשובות של הצ'אט.
(אפשר גם: "...ועל כן / ולפיכך / ומשום כך החוקרים אינם יכולים...")

שאלה 8

- א. (1) המובילים הפכו את השולחן לצורך פירוקו.
(2) הצ'אטבוט נהפך לחבר הטוב ביותר שלי.
- ב. כאשר הבינה המלאכותית מזהה אצל המשתמש מצוקה נפשית, היא מפנה אותו לאיש מקצוע.
(או: הבינה המלאכותית מפנה את המשתמש לאיש מקצוע, כאשר היא מזהה אצלו מצוקה נפשית. אפשר גם: "כש...", "לאחר ש...", "ברגע ש...").
- ג. (1) אין – נשוא.
(2) אינה – אוגד.
- ד. (1) פועל.
(2) שם עצם.
- ה. • חוקרים טוענים: ["החששות שלנו משימוש בבינה מלאכותית מוצדקים"]. – פסוקית מושא.
• חוקרים טוענים כי (ש) החששות שלהם משימוש בבינה מלאכותית מוצדקים.

שאלה 9

- א. (1) השימוש בצ'אטבוטים ובכלים טכנולוגיים אחרים חוסך למשתמש זמן ומאמץ, [משום שהוא פוטר אותו מן התהליך המורכב של חיפוש מטפל]. – פסוקית תיאור סיבה.
(2) החלק הכולל: בצ'אטבוטים ובכלים טכנולוגיים (אחרים) – התפקיד התחבירי: לוואי.
החלק הכולל: זמן ומאמץ – התפקיד התחבירי: מושא.
- ב. [בשל זמינותה] – תיאור
[אנשים רבים] – נושא; [רבים] – לוואי
[משתמשים] – נושא
[יום-יום] – תיאור
[בבינה המלאכותית] – מושא; [המלאכותית] – לוואי

שאלה 10

- א. • התמורה: הזדהות עמוקה עם רגשותיו של האחר.
• המילים שהתמורה ממירה: (בזכות) האמפתיה.
• התפקיד התחבירי: תיאור (סיבה).
- ב. • (1) החוקרים בדקו [מי קיבל דירוג גבוה יותר במדדי האמפתיה וההקשבה]. – פסוקית מושא.
(2) [מי שמשמש בבינה המלאכותית לקבלת תמיכה רגשית], מוותר על פרטיותו. – פסוקית נושא.
• "מי" במשפט (1) – נושא.
- ג. הבינה המלאכותית מסייעת לנו בהפחתה של תחושת הבדידות וגם בהענקת תחושת ביטחון.
(אפשר גם: "...וכן / ואף / ונוסף על כך בהענקת תחושת ביטחון.")

שאלה 11

- א. • הבעת אמפתיה מובילה לתוצאות חיוביות בטיפול נפשי, לטענת פסיכולוגים.
• התרומה: ציון מקור הדברים – ההסגר מבסס את הטענה ומעניק לה מהימנות.

ב. (1) נושא.

(2) תיאור (תנאי) – "בלי הבינה המלאכותית".

(3) לוואי – "של הבינה המלאכותית" (לוואי של "תגובות").

ג. (1) אנשי רפואה קיבלו מידע מצ'אטבוטים.

(2) הם נתנו המלצות שגויות למטופלים (על פי מידע זה).

(3) בכתבה תוארו מקרים אלה.

שאלה 12

הפועל	השורש	הבניין
מְדַמּוֹת	ד-מ-י	פיעל
תִּכְנְנָתוּ	ת-כ-נ-ת	פועל
יוֹעִיְלוּ	י-ע-ל	הפעיל
מְזַדְהוֹת	ז-ה-י	התפעל
מַפְחִית	פ-ח-ת	הפעיל
דָּנָה	ד-ו-ן (ד-י-ן)	פעל (קל)
הוֹרְתָה	י-ר-י	הפעיל

שאלה 13

א. (1) נְשָׁבִים – ש-ב-י; מְתַעוֹרְרוֹת – ע-ו-ר; חֲשִׁים – ח-ו-ש; רוֹצִים – ר-צ-י.

(2) חֲשִׁים, רוֹצִים.

(3) הָעִיר.

ב. מְרַצָּה, רְצוּי (ריצוי).

ג. מְבַסֶּסֶת – השורש: ב-ס-ס; הבניין: פועל.

פְּרָקְמוּ – השורש: פ-ר-ס-ם; הבניין: פיעל.

שאלה 14

א. שם עצם (מועד המסירה): השורש – מ-ס-ר; המשקל – קטילה. פועל (העירייה מסירה): השורש – ס-ו-ר; הבניין – הפעיל.

ב. (1) בוטים השנייה ("בוטים שמתוכננים לתת מענה נפשי").
(2) בוטים הראשונה ("ביטויים בוטים") – השורש: ב-ט-י.

ג. (1) י-ע-ד.

(2) מועד, יעוד (יעוד).

ד. מלוצה, שמועה.

שאלה 15

א. הטיות – ריבוי בנקבה.

איכות – שם עצם מופשט.

ב. (1) מזהה – פועל; המשתמשים – שם עצם; תומכת – שם תואר.
(2) תמיכה.

הפעיל	פיעל
הכלה	קבלה
אזהרה	המור (הימור)
הובלה	שחזור
הרגל	

שאלה 16

א. דוח שהזמינה (ז-מ-ן); נפוץ (פ-ו-ץ); מתלוננים / מלינים (ל-ו-ן); פונים (פ-נ-י); זקוקים / נזקקים (ז-ק-ק); הודה / מודה (י-ד-י); כשלה / נכשלה (כ-ש-ל).

ב. תחליף (ח-ל-ף); התופעה (י-פ-ע); למפתחים (פ-ת-ח); השיחה / השיחות / השיח (ש-י-ח); אבחון (א-ב-ח-ן); בניסיון (נ-ס-י); פניות / הפניות (פ-נ-י); במשימות (ש-ו-ם).

כל הבגרויות בלשון עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/lashon